

REGIONFÖRBUNDET
I KALMAR LÄN

Regional biblioteksplan Kalmar län

2017-2021

Inledning

De regionala biblioteken har sitt ursprung i centralbiblioteken som bildades på 1930-talet för att stödja kommunernas folkbibliotek. Centralbiblioteken utvecklades till länsbibliotek vars viktigaste uppgift var medieförsörjning. Från att ha haft rollen som lånecentraler och depåbibliotek har den regionala biblioteksverksamheten genom bibliotekslagen utvecklats till en strategiskt utvecklande regional roll genom att stödja samverkan, verksamhets- och kvalitetsutveckling. I bibliotekslagen formuleras det regionala uppdraget:

”Varje landsting och de kommuner som inte ingår i ett landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.”

Regionbiblioteket i Kalmar län är placerat på Regionförbundet i samverkan med regional utveckling. Genom kultursamverkansmodellen finansierar Landstinget i Kalmar i län regionbiblioteket tillsammans med Statens Kulturråd.

Regionbiblioteket i Kalmar läns uppgift är att samverka med kommunernas folk- och skolbibliotek, regionbiblioteken i angränsande län, Föreningen Sveriges läns- och regionbibliotekarier samt folkhögskolorna och folkbildningen genom Kalmar Läns Bildningsförbund. På nationell nivå samverkar Regionbiblioteket med Kungliga biblioteket och Myndigheten för tillgängliga medier. I biblioteksplanen 17§ ställs krav på:

”Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.”

Kungliga biblioteket har ett särskilt ansvar för

”... den uppföljning som myndigheten ska göra tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna av hur de biblioteksplaner som kommuner och landsting antar i enlighet med bibliotekslagen (2013:801) har utformats och hur de används.”

Kungliga biblioteket har även uppdraget:

”att tillsammans med länsbiblioteken följa upp hur de planer för biblioteksverksamheterna som kommuner och landsting antar i enlighet med bibliotekslagen (1996:1596) har utformats och hur de används.”

Regional biblioteksplan för Kalmar län 2017-2021 är länets strategiska styrdokument för regional biblioteksverksamhet. Det är länets första regionala biblioteksplan och den anger regionbibliotekets mål för biblioteksverksamheten inom kultursamverkansmodellen.

Biblioteksplanen är framtagen utifrån gällande styrdokument 2016: Bibliotekslagen Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2012 -2020, Landstingsplan 2017-2019, Regional kulturplan Kalmar län 2015-2017 samt Regional Digital Agenda.

Regional biblioteksplan

Regionbiblioteket är en strategiskt drivande enhet, som genom bred omvärldsanalys ger biblioteken inspiration till det egna utvecklingsarbetet. Regionbibliotekets primära målgrupp är folkbiblioteken och utvecklingsinsatser sker i dialog med bibliotekscheferna i länet.

Regionbiblioteket ska möjliggöra samverkansformer med folkbildning, kulturverksamheter och universitet. Regionbiblioteket ska tillsammans med folkbiblioteken ta fram strategier och metoder gällande marknadsföring. Ett arbete som ska leda till att biblioteken ses som en självklar mötesplats och som samhällsresurs.

Biblioteken ska presenteras som en attraktiv och mångfacetterad arbetsplats.

Regionbiblioteket ska medverka till att biblioteksplanen förverkligas, prioritera målen i årliga verksamhetsplaner samt följa upp planen.

Övergripande mål och utvecklingsområden

- Grunden för all biblioteksverksamhet är det demokratiska samhället med fri tillgång till litteratur och information för alla.
- Biblioteken ska etablera litteraturen inom länets konst och kulturutbud. Alla ska få möjlighet att ta del av litteratur i olika former.
- Biblioteken ska ses som en självklar mötesplats och demokratisk arena där alla är välkomna.
- Biblioteken ska fungera som en mötesplats i det demokratiska samhället och verka för yttrandefrihet, delaktighet, tillgänglighet och lärande.
- Biblioteken ska vara ett nav för medborgarna gällande digital samhällsservice och i den egna digitala vardagen.

Regionbibliotekets mål och aktiviteter 2017-2021

Biblioteken för litteratur och läsfrämjande

Regionbiblioteket ska stödja bibliotekens verksamhet kring litteratur och läsfrämjande samt främja utveckling inom området genom att:

- Kartlägga litteraturområdet avseende det litterära arvet, författare, illustratörer, förlag, utbildningar, litterära sällskap, skrivar- och berättarverksamheter.
- Arbeta fram en handlingsplan för litteraturområdet.
- Stödja bibliotekens och skolbibliotekens läsfrämjande verksamhet för barn, unga och vuxna i länet genom samordnade insatser mellan folkbiblioteken, skolbiblioteken, folkbildningen och läns-kulturen i Kalmar län samt andra regionbibliotek.
- Verka för ökad tillgång till litteratur gällande vuxnas lärande och läsande.
- Anordna fortbildning för bibliotekspersonal.

Biblioteket som mötesplats

Regionbiblioteket ska verka för att biblioteken utvecklas som mötesplats genom att:

- Lyfta aktuella frågor om yttrandefrihet och fri information ur ett såväl lokalt som globalt perspektiv.
- Stödja den fysiska och digitala tillgängligheten till bibliotekens tjänster och utbud.
- Samordna bibliotekens insatser och erfarenheter inom de prioriterade områdena barn och unga, tillgänglighet och integration.

Biblioteksservice med god kvalitet i hela länet

Alla bibliotek i länet ska ha personal med adekvat utbildning som bidrar till ett professionellt bemötande av biblioteksbesökare. Regionbiblioteket ska ge förutsättningar för biblioteksservice med god kvalitet i hela länet genom att:

- Kartlägga kompetensbehov och erbjuda kompetensutveckling anpassad efter nutida och framtida omvärldsfaktorer.
- Erbjuder en mötesplats för erfarenhetsutbyte samt möjlighet till samordning biblioteken emellan.
- Ta fram en regional skolbiblioteksstrategi.
- Främja flerspråkig service.

Jämställd biblioteksverksamhet

På länets bibliotek ska både personal och besökare känna sig inkluderade och välkomna. Länets bibliotek ska drivas utifrån ett jämställt och jämlikt perspektiv. Regionbiblioteket ska arbeta för jämställd och jämlik biblioteksverksamhet i länet genom att:

- Lyfta aktuella jämställdhets – och jämlikhetsfrågor ur ett såväl lokalt som regionalt perspektiv.
- Utveckla användningen av könsuppdelad statistik över bibliotekens besökare i länet för att följa målsättningen om ett jämställt bibliotek.

Digital utveckling

Biblioteken ska ta tillvara på digitala möjligheter för att vara nära medborgarnas behov och vardag och genom detta utveckla sin verksamhet och roll. Detta arbetssätt bidrar till att utveckla tillgängligheten oavsett var man bor i länet. Regionbiblioteket ska arbeta med digitalt innanförskap genom att:

- Fortbilda bibliotekspersonal för att öka bibliotekens kunskap medie- och informationsteknik och i medie- och informationskunnighet.
- Samordna och fortbilda bibliotekspersonal i att utveckla användningen av digitala tjänster och system.
- Möjliggöra ett digitalt innanförskap för samhällsmedborgarna genom riktade insatser.

- Uppmärksamma och medvetandegöra den digitala kompetensen som finns hos nyanlända.
- Stimulera till användning av flerspråkiga digitala verktyg.
- Delta i nätverk och konferenser för att få insikt och kunskap om framtidens digitala möjligheter.
- Verka för digital litteratur på flera språk genom aktuella översättningsprogram och nedladdningar.

Sjukhusbibliotek

För anställda i Landstinget finns medicinska e-bibliotek där ett stort antal databaser finns. Här får man tillgång till elektroniska böcker och tusentals tidskrifter samt möjlighet att låna böcker och beställa artiklar. Kompetensen har blivit högre genom stödet och samarbetet med Linnéuniversitetet.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av den regionala biblioteksplanen sker varje år och presenteras på Regionbibliotekets arenawebb. Vid utgången av 2021 görs en utvärdering av planen.

För att få stöd i uppföljningen av den regionala biblioteksplanen ska regionbiblioteket inrätta en referensgrupp. Referensgruppen ska bestå av företrädare för kommunernas folkbibliotek och skolbibliotek samt vid behov folkhögskolor och studieförbunden genom Kalmar läns bildningsförbund.

Uppföljning och utvärdering rapporteras till landstingets kulturnämnd.